

Αφηγητής: Καλοκαίρι του 1925 στη Χίο. Η ζέστη κάνει τους ανθρώπους να αναζητούν δροσιά κοντά στις παραλίες και στους ίσκιους των δέντρων και των σπιτιών. Ακόμα δεν έχουν ξεκινήσει τα μελτέμια, που κάνουν τον τόπο να πάρει ανάσα, τους ανθρώπους να νιώσουν τον καθαρό βοριά στο πρόσωπο.

Ο Ιούλιος είναι πια στο τέλος του. Στις 29 ακούγεται το κλάμα του πρώτου παιδιού του Γιώργου και της Ασπασίας. Είναι αγόρι. Μιχάλη θα τον πουν. Το μικρό αγόρι μεγαλώνει στην αγκαλιά των γονιών του, αλλά η δουλειά του πατέρα δεν τους επιτρέπει να ζήσουν για καιρό σε μια πόλη. Το 1932 γεννιέται ο μικρός του αδερφός, ο Γιάννης. Ο Μίκης έφηβος τώρα πια, βρίσκεται με την οικογένειά του στην Τρίπολη. Είναι άνοιξη του 1941 και ο πόλεμος με τους Ιταλούς μαινεται ακόμα.

- (Βασίλης) Ε! Μίκη, τι κάνεις εκεί; Πάλι χάθηκες στις παρτιτούρες σου; Ο Γρηγόρης περιμένει. Δεν θα 'ρθεις;
- Εντάξει Βασίλη έρχομαι. Ξεχάστηκα εδώ με τις νότες. Πού θα πάμε;
- (Β.) Στο γνωστό μέρος, στο μνημείο του Κολοκοτρώνη.
- Πάμε.

(Μπροστά από το άγαλμα.)

- Γεια σου Γρηγόρη. Τι κάνεις; Τι νέα έχουμε;
- (Γρηγόρης) Ο πόλεμος συνεχίζεται. Ακούγεται ότι οι Γερμανοί ίσως επιτεθούν στη Γιουγκοσλαβία. Να δούμε... (Μετά από μικρή παύση)
- (Β.) Πες μας Μίκη, πού πολέμησες είπαμε; (γέλια)
- Ε... τι να σας πω; Αφού τα ξέρετε. Δεν μπόρεσα ν' αντέξω αυτή την αδικία από τους Ιταλούς. Να επιτεθούν έτσι; Να ζημερωθούμε στις 28 του Οκτώβρη με τους φασίστες στα βόρεια σύνορά μας; Ο πατέρας μου πολέμησε και έπρεπε να κάνω κι εγώ το ίδιο. Αυτό είναι το καθήκον μας προς την πατρίδα. Να την υπερασπιζόμαστε όταν κινδυνεύει. Ε..., τώρα, ήταν λίγο μεγάλο το ταξίδι, κουράστηκα και με πήρε ο ύπνος. (γέλια) Όταν με ξύπνησαν οι αστυνομικοί ήταν αργά. Με τσάκωσαν και με έστειλαν πίσω με το ίδιο τρένο. Ακούς εκεί, λέει, ήμουν μικρός! 15 χρονών μωρέ, είμαστε μικροί;
- (Γρ.) Όχι, αλλά για πόλεμο, μάλλον ναι.
- Εγώ δεν ξέρω για μικρούς ή μεγάλους, ξέρω ότι έπρεπε ν' αγωνιστώ για την ελευθερία!
- (Β.) Ελάτε τώρα, μην τσακωθείτε! Όλοι θα δίναμε και τη ζωή μας για την ελευθερία, αν χρειαζόταν. Ζούμε στη χώρα των φιλοσόφων, του Πλάτωνα... (τον κόβει)
- Ακριβώς, του Πλάτωνα, του μεγάλου φιλόσοφου. Του φιλόσοφου του κόσμου των ιδεών!...
- (Γρ.) Δε σας είπα, βρήκα ένα βιβλίο του Νίτσε και μόλις άρχισα να το διαβάζω. Όταν το τελειώσω, θα σας πω ό,τι σημαντικό εντοπίσω, για να το συζητήσουμε.
- (Β.) Για πες μου Μίκη, τι έγγραφες όταν ήρθα σπίτι σου να σε πάρω για να έρθουμε εδώ;
- Έχω αρχίσει κάποιες συνθέσεις με βάση τη βυζαντινή μουσική. Είμαι στην αρχή ακόμα. Όταν ήμασταν στο Αργοστόλι, επηρεάστηκα πολύ

από τις βυζαντινές λειτουργίες. Μα πιο πολύ, ενθουσιάστηκα με τα ποιήματα του Σολωμού και του Βρεττάκου. Έχω μελοποιήσει και κάποια.

- (Γρ.) Θυμάσαι τα ποιήματα του Ρίτσου που διαβάζαμε τις προάλλες; Θα μελοποιήσεις κάποια από αυτά;
- Θα δω, μακάρι να το καταφέρω, γιατί πραγματικά με άγγιξαν.
- (Β.) Μισό λεπτό, συγνώμη που διακόπτω. Εκτός από τον Πύργο που ζήσατε το '39, και οργάνωσες την ορχήστρα με φουσαρμόνικες, πήγατε και σε άλλες πόλεις με την οικογένειά σου; Κάτι είπες για Αργοστόλι.
- Αμέ! Μυτιλήνη, Αργοστόλι, Γιάννενα, Σύρο, Πάτρα...
- (Β.) Ο Μίκης Θεοδωράκης της Ελλάδας! Άντε... και παγκόσμιος!

(γέλια)

- (Γρ.) Έ, δεν πάμε τώρα, γιατί νύχτωσε;
- Ναι πάμε, να συνεχίσω και τη σύνθεση. Καληνύχτα.

(Όλοι) Καληνύχτα (και φεύγουν)

(Μπαίνει βιαστικά, οι άλλοι ήδη είναι εκεί)

- Ακούσατε; Οι Γερμανοί έφτασαν στην Αθήνα! Δυστυχώς η Γιουγκοσλαβία δεν κράτησε.
- (Β.) Και τώρα τι θα γίνει;
- Εδώ λένε ότι μπορεί να έχουμε ιταλική κατοχή. Δεν θα τους περάσει! Όποιοι και να είναι οι κατακτητές, δεν θα τους αφήσουμε σε ησυχία. Κάτι θα κάνουμε, θα βρούμε την ευκαιρία!

Αφηγητής: Και η ευκαιρία βρέθηκε! Το 1942 ο Μίκης Θεοδωράκης συμμετέχει στην Τρίπολη σε διαδήλωση για την επέτειο της 25^{ης} Μαρτίου και χτυπάει έναν Ιταλό αξιωματικό. Φυλακίζεται και οργανώνεται στο ΕΑΜ μετά από καθοδήγηση των συγκρατούμενών του. Αυτό το γεγονός είναι η αρχή του μεγάλου αγώνα του. Την ίδια χρονιά εκδίδει την πρώτη ποιητική του συλλογή, γράφει μουσική για πιάνο, συνθέτει την Κασσιανή και ακούει για πρώτη φορά την ενάτη συμφωνία του Μπετόβεν. Τότε, αποφασίζει ότι θα γίνει συνθέτης.